

هزینه نهایی پسته تولید شده در سال ۹۶

مشخصات عمومی باغ مورد بررسی

تاریخ	بهمن ۹۶	پیوند	احمد آقایی - اکبری	بافت خاک	لومی - رسی
کد باغدار	*****	فاصله رس	۷ متری	روش آبیاری	قطره‌ای
محل باغ	*****	سن باغ	۲۰ سال به بالا	کیفیت آب	کمی قلیایی و کمی شور
مساحت	*****	میانگین برداشت	۱۴۰۰ کیلو گرم/هکتار	دوره آبیاری	۱۲ روز

(جدول ۱)

(شامل ۱۲ ماه در سال + ۲ ماه عیدی و پاداش + ۱ ماه سنوات) ماه ۱۵ × تومان ۱،۲۲۴،۰۰۰

تومان ۶۸۰۰۰ ~ = هزینه کارگری

(۱۹ روز تعطیل رسمی غیر جمعه + ۵۳ روز جمعه + ۲۴ روز مرخصی با حقوق) ۹۶ - ۳۶۵ روز

باغداران قرار نمی‌گیرند، دیده شده‌است. مهمترین عامل سرمایه‌ای، تأمین آب است. بدلیل نامشخص بودن عمر سفره آبی در منطقه مورد نظر و در نتیجه دشواری محاسبه استهلاک سرمایه خرید چاه، فرض بر خرید کل آب مورد نیاز باغ بصورت آب شرب می‌باشد. با این فرض ساده ساز، دیگر نیازی به محاسبه هزینه استهلاک و یا هزینه‌های جاری، تعمیرات و یا جابجایی چاه نمی‌باشد.

به عنوان مثال، در جدول نمونه، حجم آب مورد استفاده برای آبیاری باغ مورد نظر با توجه به تغییر سیستم آبیاری از غرقابی به قطره‌ای معادل ۹ هزار و ۵۰۰ متر مکعب در هکتار در سال است. قیمت خرید هر ساعت آب شرب ۳۰ لیتر در ثانیه در منطقه مورد نظر در سال ۱۳۹۶ برابر ۶۰ هزار تومان است. بنابراین هزینه تأمین آب سالیانه برای هر هکتار از باغ مورد نظر با قیمت‌های سال ۱۳۹۶ از روش فوق معادل ۵ میلیون و ۵۶۰ هزار تومان تخمین زده شده است.

مدت استهلاک سرمایه باغ با فرض خرید باغ بارور ۲۰ ساله و بهره‌برداری یکنواخت تا ۵۰ سالگی، ۳۰ سال فرض شده‌است. بنابراین با تقسیم ارزش هر هکتار از باغ مورد نظر بر ۳۰، هزینه استهلاک سالیانه باغ مورد نظر محاسبه می‌شود. به همین ترتیب مدت استهلاک سرمایه برای انبار، دیوار و ساختمان موجود در باغ ۲۰ سال و برای سیستم آبیاری شامل کانال، لوله، تجهیزات آبیاری تحت

۶۰،۰۰۰ تومان

= نرخ هر متر
لیتر در هر متر مکعب ۱،۰۰۰ / ثانیه در هر ساعت ۳،۶۰۰ × لیتر در ثانیه ۳۰ مکعب آب

۱ مواد مصرفی و وسایل جایگزین

در دسته هزینه‌های مواد مصرفی و وسایل جایگزین، هزینه هر فعالیت خاص از ضرب مقدار آن نهاده با واحد مناسب در هزینه واحد آن حاصل می‌شود. تنها نکته قابل ذکر آن است که هزینه‌های تعمیرات باغ و سیستم آبرسانی باید در زیر سرفصل باغبانی در این دسته منظور شود.

۱ اجاره ماشین آلات و خدمات

در دسته هزینه اجاره ماشین آلات و خدمات جهت اجتناب از محاسبه تأثیر هزینه‌های استهلاک سرمایه‌گذاری، جاری و تعمیرات ماشین آلات، فرض بر این است که باغدار کلیه خدمات ماشینی مورد نیاز خود را به صورت اجاره ای تأمین می‌کند. با این فرض ساده ساز، دیگر نیازی به محاسبه هزینه استهلاک ماشین آلات خریداری شده توسط باغدار و یا هزینه‌های جاری راننده، سوخت، روغن، تعمیرات و ... نمی‌باشد. جهت محاسبه هزینه ماشین آلات به کار رفته برای انجام هر فعالیت، مقدار ماشین-ساعت مصرفی در هر هکتار را در هزینه واحد ضرب می‌کنیم. در صورت استفاده باغدار از مشاور و یا انجام آزمایش‌های باغی، امکان درج هزینه‌های مربوطه پس از تقسیم بر مساحت باغ بر حسب هکتار در این بخش گنجانده شده‌است. (جدول ۲)

۱ هزینه‌های سرمایه‌ای

در این بخش از جدول هزینه‌ها، تأثیر سرمایه‌گذاری‌های اولیه جهت احداث یا خرید امکانات لازم به منظور تولید پسته توسط باغدار که معمولاً مدنظر

۵۵۶ تومان ~

کمیته باغبانی انجمن پسته ایران هر ساله پس از پایان سال محصولی، اقدام به برآورد هزینه‌های تولید پسته می‌کند. در نوشته حاضر، سعی کردیم به بررسی هزینه تمام شده تولید پسته در سال محصولی ۹۶-۹۵ برای یک باغ نوعی بپردازیم. قابل ذکر است که هزینه‌های تولید پسته برای این باغ خاص قطعاً قابل تعمیم به کلیه باغ‌های پسته کشور نخواهد بود. اما روش به کار رفته جهت تعیین هزینه تمام شده تولید، قابل نسخه‌برداری توسط باغداران برای سایر مناطق می‌باشد. به این نکته نیز باید توجه کرد که در باغ نوعی مورد بررسی، متوسط برداشت ۱۴۰۰ کیلوگرم در هکتار بوده‌است که بیشتر از میانگین برداشت کشوری است. در باغ‌هایی با میانگین برداشت کمتر از این میزان، احتمالاً هزینه تمام شده تولید پسته به مراتب بیشتر خواهد بود. (جدول ۱)

هزینه‌های جاری باغبانی به سه دسته کلی تقسیم شده‌اند:
- کارگری؛

- مواد مصرفی و وسایل جایگزین؛

- اجاره ماشین آلات و خدمات.

فعالیت‌های هر بخش از دسته‌های فوق نیز زیر سه سرفصل باغبانی، کود و اصلاح خاک و سم و روغن قرار گرفته‌اند.

۲۲ هزینه‌های کارگری

در دسته هزینه‌های کارگری جهت تعیین هزینه هر فعالیت ابتدا مقدار کارگر مورد استفاده برای انجام آن فعالیت در سطح یک هکتار را بر اساس نفر-روز در جدول درج می‌کنیم. در صورتی که فعالیتی به صورت اجاره‌ای انجام شده، باید معادل نفر-روز کارگر به کار گرفته‌شده در جدول منظور گردد. سپس، هزینه‌های متوسط کارگر مورد استفاده جهت هر فعالیت را در ستون مربوط وارد می‌کنیم. با ضرب هزینه واحد در مقدار، هزینه کل کارگری جهت انجام فعالیت خاص محاسبه می‌شود.

فشار و مشابه آن ۱۰ سال در نظر گرفته شده است. (جدول ۳) کلیه هزینه‌هایی که تا اینجا بررسی شدند، هزینه‌های وابسته به مساحت بودند. اما هزینه‌های بیمه کشاورزی، برداشت، حمل، فرآوری و مدیریت وابسته به مقدار محصول سالیانه می‌باشند. به همین دلیل هزینه‌های مذکور در یک جدول جدا و براساس هزینه مصرف برای هر کیلو پسته خشک منظور شده‌اند. (جدول ۴) برای محاسبه هزینه تمام شده تولید هر کیلو پسته خشک از باغ متمر مورد نظر باید به نوعی هزینه‌های جاری و سرمایه‌ای باغبانی را که برای واحد سطح محاسبه شده‌اند با هزینه‌های بیمه، برداشت، حمل، فرآوری و مدیریت جمع کرد. این خواسته، با تقسیم مجموع هزینه‌های جاری و سرمایه‌ای باغبانی بر مقدار برداشت در واحد سطح بر حسب کیلو برای باغ مورد نظر بدست می‌آید. سپس با جمع عدد بدست آمده با مجموع هزینه‌های بیمه، برداشت، حمل، فرآوری و مدیریت، هزینه تمام شده تولید هر کیلو پسته خشک حاصل خواهد شد. (جدول ۵)

روند افزایش هزینه‌ها

در ویژه نامه اسفند ۱۳۹۵ هزینه تمام شده تولید پسته در سال محصولی ۹۵-۱۳۹۴ برای جهت روشن شدن روند افزایش هزینه‌ها، زیر سرفصل هزینه‌های اصلی تولید پسته در باغ مورد بررسی طی دو سال اخیر را نمایش داده شده است. در خصوص کاهش هزینه سرمایه‌گذاری سال محصولی ۹۵ نسبت به سال محصولی ۹۶ باید به این نکته اشاره کرد که سیستم آبیاری باغ که بر هزینه‌های تولید موثر است از غرقابی به قطره‌ای تغییر پیدا کرده و کاهش هزینه سرمایه‌گذاری به دلیل کاهش مصرف آب می‌باشد. (جدول ۶)

میانگین سالیانه هزینه های جاری باغبانی یک هکتار باغ پسته مشمر (تومان)					
عنوان	واحد	هزینه واحد	مقدار	هزینه	
باغبانی	بیل زنی	نفر - روز	۷	۴۷۶,۰۰۰	
	هرس	نفر - روز	۱۷	۱,۱۵۶,۰۰۰	
	علف کنی (و چین)	نفر - روز	۱۲	۸۱۶,۰۰۰	
	آبیاری	نفر - روز	۱۵	۱,۰۲۰,۰۰۰	
	توکاری و پیوند	نفر - روز	۳	۲۰۴,۰۰۰	
	جمع	نفر - روز	۵۴	۳,۶۷۲,۰۰۰	
	کود و اصلاح خاک	شیمیایی خاک	نفر - روز	۲	۱۳۶,۰۰۰
		محلول پاشی	نفر - روز	۲	۱۳۶,۰۰۰
		حیوانی	نفر - روز	۶	۳۷۴,۰۰۰
		اصلاح خاک	نفر - روز	۵	۳۰۶,۰۰۰
جمع		نفر - روز	۱۴	۹۵۲,۰۰۰	
سم و روغن		دفع آفات	نفر - روز	۶	۴۰۸,۰۰۰
		تله گذاری	نفر - روز		
		علف کشی	نفر - روز		
		قارچ کشی	نفر - روز		
		دفع جانور مزاحم	نفر - روز		
	روغن پاشی	نفر - روز			
	جمع	نفر - روز			
سایر					
جمع				۵,۰۳۲,۰۰۰	
باغبانی	نهال و پیوند	عدد	۲۵	۵۰,۰۰۰	
	بیل و ...	عدد	۰.۲	۱۷,۰۰۰	
	قیچی و اره و ...	عدد	۰.۱	۱۰,۰۰۰	
	تعمیرات سیستم آبرسانی	متر	۵۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	
	جمع				۱,۵۷۷,۰۰۰
	کود و اصلاح خاک	شیمیایی خاک	کیلو	۷۵۰	۷۵۰,۰۰۰
		محلول پاشی	لیتر	۱۴	۶۳۰,۰۰۰
		حیوانی	کیلو	۴۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰
		اصلاح خاک	کیلو	۱۵,۰۰۰	۵۲۵,۰۰۰
		جمع			
سم و روغن	سموم دفع آفات	لیتر	۱۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	
	تله	عدد	۱۸,۰۰۰	۱۸,۰۰۰	
	علف کش	لیتر	۱۴,۰۰۰	۳۵۰,۰۰۰	
	قارچ کش	کیلو	۸۰,۰۰۰	۳۲۰,۰۰۰	
	دفع جانور مزاحم	عدد	۳۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰	
	روغن و صابون	لیتر	۴,۰۰۰	۳۱۲,۰۰۰	
	جمع				۱,۹۳۰,۰۰۰
	سایر				
	جمع				۱۱,۴۱۲,۰۰۰
	باغبانی	شخم زنی	ماشین - ساعت	۲۱	۶۳۰,۰۰۰
تیلر		ماشین - ساعت			
ریپر		ماشین - ساعت			
جمع		ماشین - ساعت	۲۱	۶۳۰,۰۰۰	
کود و اصلاح خاک		شیمیایی خاک	ماشین - ساعت	۴	۱۲۰,۰۰۰
		محلول پاشی	ماشین - ساعت		
		حیوانی	ماشین - ساعت	۶	۱۸۰,۰۰۰
		اصلاح خاک	ماشین - ساعت		
		جمع	ماشین - ساعت	۸	۳۰۰,۰۰۰
سم و روغن		سموم دفع آفات	ماشین - ساعت	۱۰	۳۰۰,۰۰۰
	تله	ماشین - ساعت			
	علف کش	ماشین - ساعت			
	قارچ کش	ماشین - ساعت			
	دفع جانور مزاحم	ماشین - ساعت			
	روغن پاشی	ماشین - ساعت			
	جمع	ماشین - ساعت	۱۱		
آزمایش و مشاوره	آب، برگ، خاک و	عدد	۱	۱۲۰,۰۰۰	
سایر					
جمع				۱,۳۸۰,۰۰۰	
جمع				۱۷,۸۲۴,۰۰۰	

اجاره ماشین آلات و خدمات

میانگین سالیانه هزینه های سرمایه ای باغبانی یک هکتار باغ پسته مثمر (تومان)						
عنوان	واحد	هزینه واحد	مقدار	هزینه		
آب	شرب	با فرض خرید کامل	متر مکعب	۵۵۶	۹,۵۰۰	۵,۲۸۲,۰۰۰
استهلاک	باغ	سی ساله مستقیم	هکتار	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰.۰۳	۶,۶۶۶,۰۰۰
	انبار و ساختمان	بیست ساله مستقیم	هکتار	۱۳۰,۰۰۰	۰.۰۵	۶,۵۰۰
	سیستم آبرسانی	ده ساله مستقیم	هکتار	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۰.۱۰	۱,۲۰۰,۰۰۰
	سایر					
	جمع					۷,۸۷۲,۵۰۰
کل سرمایه ای	جمع					۱۳,۱۵۴,۵۰۰

(جدول ۳)

میانگین سالیانه هزینه های بیمه، برداشت، فرآوری و مدیریت برای هر کیلو پسته خشک (تومان)	
عنوان	هزینه
بیمه کشاورزی	۲۵۰
نگهبانی، برداشت و حمل	۱,۳۰۰
فرآوری	۱,۶۰۰
بیمه آتش سوزی و سرقت	۶۰
مدیریت و دفتری	۱,۵۰۰
سایر	
جمع	۴,۷۱۰

(جدول ۴)

هزینه تمام شده تولید هر کیلو پسته خشک (تومان)	
جمع هزینه های باغبانی در هر هکتار	۳۰,۹۷۸,۵۰۰
جمع هزینه های باغبانی برای هر کیلو پسته خشک	۲۲,۱۲۸
جمع هزینه های بیمه، برداشت، فرآوری و مدیریت برای هر کیلو پسته خشک	۴,۷۱۰
هزینه تمام شده تولید برای هر کیلو پسته خشک درهم	۲۶,۸۳۸

(جدول ۵)

مقایسه هزینه های تولید پسته طی دو سال محصولی اخیر			
(کلیه هزینه ها به تومان می باشند)			
سرفصل هزینه	سال زراعی ۹۴-۹۵	سال زراعی ۹۵-۹۶	درصد افزایش
هزینه کارگری	۴,۵۰۰,۰۰۰	۵,۰۳۲,۰۰۰	۱۲٪
هزینه مواد مصرفی و وسائل جایگزین	۸,۸۱۷,۵۰۰	۱۱,۴۱۲,۰۰۰	۲۹٪
هزینه اجاره ماشین آلات و خدمات	۱,۱۵۵,۰۰۰	۱,۳۸۰,۰۰۰	۱۹٪
جمع هزینه های جاری باغداری در هر هکتار	۱۴,۴۷۲,۵۰۰	۱۷,۸۲۴,۰۰۰	۲۳٪
هزینه های سرمایه ای باغداری در هر هکتار	۱۳,۷۴۴,۶۶۷	۱۳,۱۵۴,۵۰۰	-۴٪
جمع هزینه های باغداری در هر هکتار	۲۸,۲۱۷,۱۶۷	۳۰,۹۷۸,۵۰۰	۱۰٪
هزینه های باغداری به ازاء هر کیلو پسته خشک	۲۰,۱۵۵	۲۲,۱۲۸	۱۰٪
هزینه های بیمه، برداشت، فرآوری و مدیریت برای هر کیلو پسته خشک	۴,۵۸۵	۴,۷۱۰	۳٪
هزینه تمام شده تولید برای هر کیلو پسته خشک درهم	۲۴,۷۴۰	۲۶,۸۳۸	۸٪

(جدول ۶)